

بسم الله الرحمن الرحيم

الفباى صوت و تجويد

« راهنماى قاريان قرآن كريم »

ابوالقاسم دباغان

انتشارات مهربنا

زمستان ۱۳۹۵

سرشناسه : دباغان ، ابوالقاسم ، ۱۳۳۵ .

عنوان و نام پدیدآور : الفبای صوت و تجوید : راهنمای قاریان قرآن کریم / ابوالقاسم دباغان .

مشخصات نشر : تهران : مهربرنا ، ۱۳۸۸ .

شابک : ۹۶-۱-۸۹۸۲-۹۶۴-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی : فیا

موضوع : قرآن == قرائت - راهنمای آموزشی

موضوع : قرآن == تجوید - راهنمای آموزشی

رده بندی کنگره : ۱۳۸۸ ۷ الف ۲۳ د / BP74

، بند دبویی : ۱/۳۹۷۵۱۰۷۶

شماره کتابشناسی ملی : ۱۹۴۰۶۲۰

انتشارات مهربرنا

عنوان کتاب : الفبای صوت و تجوید - راهنمای قاریان قرآن کریم

نویسنده : ابوالقاسم دباغان

ناشر : انتشارات مهربرنا - ۵۷۵۳ ۲۷ - ۸ - ۹۱۳۳۷۹۵۴ - ص پ ۷۷۱۸ - ۱۴۱۵۵

حروفچینی ، صفحه آرایی : مهربرنا - طرح : عبدالوحید مهدوی

لیتوگرافی ، چاپ و صحافی : پیشرو

تاریخ انتشار : زمستان ۱۳۹۵

نوبت چاپ : اول

تیراژ : ۱۰۰۰

تعداد صفحات : ۹۶

بها : ۴۷۰۰۰ ریال

اجرا : شرکت تعاونی دانش و فن گستر برنا

Isbn : 978-964-8982-96-1

شابک : ۹۶-۱-۸۹۸۲-۹۶۴-۹۷۸

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵	پیش گفتار
۷	مقدمه
۹	بخش اول
	صوت
۱۰	دستگاه صوتی - نقش صدا در سخن گفتن و ایجاد صوت
۱۷	بیاری بینی مربوط به دستگاه صوت
۲۰	حنجره
۲۱	دستگاه تنفسی - مجاری عبور هوا
۲۶	شش ها
۲۸	تقویت دستگاه تنفسی
۳۳	وضعیت صحیح نشستن
۳۴	پشت گرد
۳۵	عوامل مؤثر در تقویت دستگاه صوتی
۴۱	از وارد کردن فشار بی مورد بر تارهای صوتی خود باریک کنید
۴۳	تذکرات ضروری
۴۴	بخش دوم
۴۴	تجوید
۴۶	آشنایی با اعراب و درست خواندن آن ها - تلفظ تشدیدها
۴۸	حروف شمسی و قمری - حروف بی علامت (ناخوانا)
۵۰	تلفظ صحیح حروف

۵۲	چگونگی تلفظ حروف مخصوص
۵۴	شناخت دندان ها
۵۵	نکاتی درباره الف مقصوره
۵۶	اقسام همزه
۵۷	احکام چهارگانه تنوین و نون ساکن نزد حروف تهجی
۶۵	۱- کام میم ساکن
۶۷	۱- عام یغیر
۶۹	۱- عام کبیر
۷۱	تفخیم - حلیظ - رقیق
۷۲	احکام لام و م حله
۷۳	احکام «راء»
۷۵	اشباع و عدم اشباع «مد» ضد سر
۷۷	مدّ - اقسام مدّ
۸۱	قواعد وقف
۸۳	علامه وقف (رموز سجاوندی)
۸۷	لغات و اصطلاحات تجویدی
۹۱	قرآء سبعه

پیش گفتار

هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي

سیاسی هدای را که توفیق گردآوری این مجموعه را نصیب ما فرمود.

مجموعه ای که پیش رو دارید، در دو بخش تقدیم قاریان محترم قرآن و همه کسانی که میل دارند آیات خداوند را با صوت و صحیح تلاوت کنند، می شود.

در بخش نخست، ساختمان فیزیکی و نحوه ی عملکرد کلیه اندام هایی که در تولید صدا و صوت، به صورت مستقیم و چه به طور غیر مستقیم دخالت دارند، مورد مطالعه قرار گرفته است. این امر به این دلیل صورت گرفت تا قاریان، از نحوه تعامل اندام های صوتی را بشناسند، با نحوه ی تولید صوت آشنا شوند و اصول بهداشتی صدا را برای بهره برداری صحیح از اندام های صوتی در تمرینات خود لحاظ نمایند.

در این بخش ، راهبردهای اصولی و منطقی در تقویت دستگاه صوتی نیز مورد تأکید قرار گرفته است . از آنجا که منبع اصلی تولید انرژی در ایجاد صدا ، دستگاه تنفسی می باشد ، بحثی کوتاه در خصوص عملکرد و تقویت این سیستم نیز انجام گرفته است .

بخش دوم ، به علم تجوید یا علم شناسایی مخارج و صفات حروف ، محل وقف ، وصل ، قواعد و دستورهای قرائت صحیح قرآن ، اختصاص داده شده است .

در این مجموعه سعی شده است مطالب به زبانی ساده و شیوا و دور از پیچیدگی های علمی بیان و مطرح گردد تا کاری منحصر و در خور مطالعه باشد . این مجموعه ، نگارنده بر این عقیده است که هیچ کاری نمی تواند خارج از کسر و ضعف باشد ؛ لذا از کلیه قاریان ، صاحب نظران و دوستان که این مجموعه را مطالعه می فرمایند ، تقاضا دارم راهنمایم باشند تا چنانچه توفیق چاپ بعدی پیدا شد ، بتوانم در رفع نواقص آن بکوشم .

ابوالقاسم دباغان

پاییز ۱۳۹۰

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ

قرآن کتاب خدا و سخن اوست . قرآن سراسر نور و رحمت و هدایت است که پاکان و مؤمنین را به بهشت خدا نوید داده و به آن راهی می کند و از کیفر و دوزخ الهی ، برحذر داشته و نجات می دهد .

قرآن کتاب راستگو و راهنمایی آگاه است . آن کس که این مشعل آسمانی را در تاریکی پیش راه خود قرار دهد ، هرگز به لغزش و سقوط دچار نخواهد شد .

قرآن چراغ فروزانی است که در ظلمات جهل ، گم گشتگان را راهبری می کند . قرآن کتابی است که کژی و کاستی در آن نیست ، حلال را بیان کند و حرام را بشمارد و از واجبات گوید و سخن در حقایق احکام راند . ناسخ را از منسوخ سهواً ناسره بازنماید و کلام الهی را بازخواند . گاه به داستان های باستان پردازد و از گمشدگان قرون و اعصار حکایت کند و گاه حدیث فرسوده ی ملکوت و فرمانروایی را که چندی بر جهان ، خداوند بوده اند و در عین کامیابی به ناکامی از جهان رخت برپسته اند تازه سازد و جمله ها را با شهادت تاریخ و پندهای عبرت انگیز بیامیزد .

قرآن غفلت زدگان را از سستی لذت ها و رویاهای جهل به هوش آورد . به دردهای بی درمان زندگی ، دارو بخشد و بر جراحات مهلک قلب ، مرهم شفا گذارد .

قرآن از همه در ، سخن گفت تا آنجا که کلمه ای ناگفته نگذاشت . در فضیلت خواندن قرآن همین بس که در سوره ی شاعیه مزمل آمده است : « تا آنجا که برایتان میسر است قرآن بخوانید » و پیامبر نیز فرموده اند : بافضیلت ترین عبادات امت من خواندن قرآن است پس خواندن اولین قدم برای آشنایی با قرآن ، تدبیر در آن و عمل بر بدان است و در آغاز خواندن قرآن ، همان گونه که به ما سفارش شده است وضو گرفته و حواس خود را کاملاً متوجه آیات می سازیم و نیز پیامبر اسلام که صاحب این معجزه الهی است درود فرستاده و از شایسته های پندیده شده به خداوند پناه می بریم و قرآن را با صدای خوش و آهنگی دلنشین می خوانیم که پیغمبر فرمود : « برای هر چیزی زینتی است . بنت قرآن ، صدای نیکوست » .